

18 грудня 2019 року в Інституті законодавства Верховної Ради України відбувся круглий стіл на тему «Експорт товарів та послуг: удосконалення юридично-правової підтримки», організований спільно з ПрАТ «Експортно-кредитне агентство», за участю науковців, практиків, представників органів державної влади та бізнес-кіл.

Учасники заходу обговорювали проблеми законодавчого регулювання розвитку експорту товарів та послуг з огляду на нагальну необхідність нарощування його обсягів та вирівнювання торговельного балансу країни.

Зібрання відкрив в.о. директора Інституту законодавства, член-кореспондент НАН України **Євген Бершеда**, який наголосив, що імпорт в Україну останніми роками випереджає експорт, а різниця між ними 2018 року становила 8,6 % ВВП. Незважаючи на певні законодавчі кроки щодо симулювання розвитку експорту, законодавство у зовнішньоекономічній сфері залишається не надто ефективним.

Голова правління ПрАТ «Експортно-кредитне агентство» **Ігор Пульвас** повідомив, що прийняті нещодавно закони України «Про забезпечення масштабної експансії експорту товарів (робіт, послуг) українського походження шляхом страхування, гарантування та здешевлення кредитування експорту» і «Про валюту і валютні операції» покращили становище експортерів товарів та послуг. Створено ПрАТ «Експортно-кредитне агентство», затверджено низку документів щодо його роботи, розпочато співпрацю з експортерами. Водночас у законодавстві існує низка прогалин, які гальмують роботу товариства. Такими, зокрема, є обмежений перелік видів експорту товарів переробної промисловості, що можуть підтримуватися ПрАТ «Експортно-кредитне агентство», унеможливлення укладення договорів страхування з експортерами та їх кредиторами, страхова сума за якими перевищуватиме 10 % від суми сплаченого статутного капіталу ПрАТ «Експортно-кредитне агентство» та сформованих вільних резервів і страхових резервів.

ПрАТ «Експортно-кредитне агентство» напрацьовано та передано до Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку проекти документів щодо внесення змін до деяких законів України для забезпечення ефективного функціонування «Експортно-кредитного агентства», а також підтримки експортерів вітчизняної продукції.

Генеральний директор Української зовнішньоекономічної корпорації «ВАЖМАШІМПЕКС» **Євген Козик** зазначив, що однією з проблем розвитку експорту є відсутність у бюджеті країни на 2020 рік фінансування програм підтримки експортерів та недостатня обізнаність бізнесу про інструменти підтримки, розроблені ПрАТ «Експортно-кредитне агентство». На думку доповідача, необхідне внесення змін до законодавства не тільки щодо зовнішньоекономічної діяльності, а й стосовно державної підтримки основних галузей промислового виробництва.

Заступник голови правління ПрАТ «Експортно-кредитне агентство» **Олексій Кушнір** розповів про міжнародний досвід створення та функціонування експортно-кредитних агентств. Створені переважно в останні

десятиріччя, такі агентства функціонують у майже ста країнах світу а їхня діяльність регулюється Міжнародною угодою про експортні кредити, укладеною країнами-членами Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР). Головною метою Угоди є забезпечення інституційних рамок для організованого ринку експортних кредитів шляхом підтримки конкуренції між експортерами країн ОЕСР, що базується не на більш сприятливих умовах урядової підтримки (лобіюванні), а на ціні та якості експортованих товарів і послуг.

Керівник Комітету по державно-приватному партнерству Торгово-промислової палати України **Владислав Митрохін** акцентував увагу на необхідності вдосконалення законодавчого регулювання діяльності об'єднань експортерів або експортних пулів чи експортних консорціумів. Такі об'єднання покликані допомагати підприємствам збирати інформацію про ринки, що їх цікавлять, а також проводити необхідні дослідження.

Завідувач сектору економічних проблем законотворення Інституту законодавства **Тетяна Кравцова** зазначила, що важливою проблемою експортерів залишається фінансування експорту, оскільки комерційні банки надають перевагу фінансуванню торгівлі та короткочасних проектів. Одним із джерел фінансування розвитку українського експорту можуть бути цільові іноземні інвестиції в експортні проекти українських підприємств. Це питання заслуговує уваги тому, що інвестиції в експортні програми, особливо за умови залучення страхування з боку ПрАТ «Експортно-кредитне агентство», практично позбавлені ризиків, пов'язаних із внутрішньою ситуацією в країні. Проте для цього необхідне вдосконалення банківського законодавства, а також законодавства щодо ринку цінних паперів. Можливий варіант вирішення питання – створення спеціалізованого інвестиційного фонду за участю як держави, так і міжнародних партнерів/донорів.

У виступах **Бориса Соболева та Юрія Петровського** йшлося про необхідність розбудови структури торгових представництв при Посольствах України, створення іміджу українських товарів на міжнародному ринку, популяризації України як бренда, участі представників держави у міжнародних спеціалізованих виставках, ярмарках тощо.